

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

28. august 2024 nr 1-3/24/525

Luba kaitsealuste taimede ümberasustamiseks Kardla-Tartu teelõigu ehitusalalt

1. OTSUS

Lähtudes Transpordiameti seisukoha küsimisest ja Nordic Botanical OÜ koostatud Kardla-Tartu teelõigu inventuuri aruandest, LKS § 58 lõigetest 5 ja 6 ning Keskkonnaameti peadirektori 29.06.2023 käskkirja nr 1-1/23/97 lisa 4 „Keskkonnaameti looduskaitse korraldamise osakonna põhimäärus“ punktist 2.4.1 otsustan:

väljastada Transpordiametile luba Riigitee 2 (E263) Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa km 162,6-167,3 asuva Kärevere möödasõidu, km 170,5-178,7 asuva Kardla-Tartu lõigu ja Tartu põhjapoolse ümbersõidu tee-ehituse tsoonis kasvava kaitsealuse taimeliigi laialehise neiuvaiba (*Epipactis helleborine*) 7 isendi ümberasustamiseks lähimasse kasvukohta (KLO9320816), mis asub riigi omandis oleval Laeva metskond 34 maaüksusel (katastritunnus 79301:001:1265) järgnevalt toodud tingimustel:

1.1 ümberasustamisel tuleb lähtuda looduskaitseaduse § 58 lõigetest 5 ja 6 ning Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määrusest nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“;

1.2 ümberasustamist võib läbi viia vaid eelneva ümberasustamise kogemusega isik;

1.3 ümberasustamise protsess (muu hulgas taimede uus kasvukoht) dokumenteeritakse, ümberasustatud taimed märgistatakse, kaardistatakse ja aruanne esitatakse Keskkonnaametile (info@keskkonnaamet.ee) 30 päeva jooksul peale ümberasustamise toimumist;

1.4 sobivaim ümberasustamise aeg on sügis, kui taimed on puhkeolekus. Soodsatel tingimustel (sobiv niiskus ja ideaalsed tingimused uues kasvukohas) on liike võimalik ümber asustada ka vegetatsiooniperioodil;

1.5 taimed tuleb välja kaevata võimalikult suure mullapalli või mättaga, kahjustamata nende mugulaid. Ümberasustamise kohas tuleb kaevata sobiv süvend ja mullapall koos taimedega paigutada sinna nii, et see sobiks ümbritseva pinnasega – ei tekiks vahesid ja sügavuse erinevusi;

1.6 ümberistutamise järgselt peab seiret tegema 1., 3., 5. ja 10. aastal peale taimede ümberistutamist. Seire peab toimuma laialehise neiuvaiba õitsemisperioodil (juuli-august) ning kõigi seirekordade käigus tuleb registreerida ümberasustatud taimede arv, s.h. eraldi generatiivsete ja vegetatiivsete taimede arv. Seire käigus tuleb anda ka hinnang ala hooldusvajaduse kohta ning tuua välja probleemid. Seire tulemused edastada Keskkonnaametile hiljemalt jooksva aasta 1. detsembriks;

1.7 ümberasustamise kava ning olulised muudatused eelpool toodud punktides tuleb eelnevalt kooskõlastada Keskkonnaametiga.

2. ASJAOLUD

2.08.2024. a. küsis Transpordiamet Keskkonnaametilt seisukohta, kas Kardla-Tartu teelõigu ehituse töötsooni jäävate kaitsealuste taimede ümberasustamine on vajalik, või võib sellest loobuda.

Riigitee 2 (E263) Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa km 162,6-167,3 asuva Kärevere möödasõidu, km 170,5-178,7 asuva Kardla-Tartu lõigu ja Tartu põhjapoolse ümbersõidu eelprojekti keskkonnamõju hindamise käigus (Alkranel OÜ 2022, edaspidi *KMH*) leiti, et tulevase tee-ehituse töötsooni jääb kaks III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi laialehise neiuvaiba (*Epipactis helleborine*) kasvukohta (vt *KMH* aruanne lk 87). Nordic Botanical OÜ koostatud inventuuri andmetel ei leitud kasvukohast KLO9320824 inventuuri käigus ühtegi laialehise neiuvaiba isendit. Laialehise neiuvaiba isendeid ei leitud ka väljaspoolt kasvukohta. Ilmselt on kasvukoha ümbruses 2023-2024 toimunud lageraie tõttu kasvukoha tingimused tugevalt muutunud.

Tähtvere külas asuvas kasvukohas KLO9320861 loendati ja kaardistati 19.07.2024 kokku 9 isendit laialehist neiuvaipa, millest kaks asusid vahetult puude kõrval ja mille ümberasustamine võib inventuuri koostaja andmetel osutuda keeruliseks või võimatuks. Teised isendid on heas seisundis ja taluksid ümberasustamist tõenäoliselt hästi. Inventuuris on välja toodud ka lähim hästi ligipääsetav ümberasustamise koht (KLO9320816), mis asub riigi omandis oleval Laeva metskond 34 maaüksusel (katastritunnus 79301:001:1265), Tartu maakonnas, Rahinge külas.

3. KAALUTLUSED

Kaitsealuse liigi isendi looduslikust elupaigast või kasvukohast uude looduslikku elupaika või kasvukohta ümberasustamise loa taotlemisel ja andmisel tuleb lähtuda looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 58 lg 5 ja 6 ning Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määrusest nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord” (edaspidi *määrus*). Taotlus vastab määruse § 3 esitatud nõuetele. *LKS* § 58 lg 5 kohaselt tohib kaitsealuse liigi isendit loodusest eemaldada õppe-, meditsiini- või teadusotstarbel, taasasustamise või ümberasustamise eesmärgil Keskkonnaameti loa alusel üksnes siis, kui see ei kahjusta liigi soodsat seisundit.

Vastavalt viimasele kaitsealuste liikide ohustatuse hindamisele on laialehise neiuvaiba ohustatuse kategooria „soodsas seisundis (LC)“. Eestis teadaolevate leiukohtade hulk EELISes seisuga 26. august 2024 on 1728. Ilma ümberasustamiseta häviks laialehise neiuvaiba KLO9320861 kasvukoht täielikult.

Kasvukohast KLO9320824 ei ole võimalik isendeid ümber asustada, kuna see on hävinud ja Keskkonnaamet arhiveerib selle EELISest.

Kasvukohast KLO9320861 tuleb ümber istutada 7 kergesti ligipääsetavat laialehise neiuvaiba isendit. 2 isendit, mis asuvad vahetult puude juurestiku kõrval ning mille ümberasustamine võib olla raskendatud võib keerulisuse korral jätta ümberasustamata.

Tuginedes eeltoodule on Keskkonnaamet seisukohal, et kasvukohas KLO9320861 Tartumaal, Tähtvere külas (katastritunnusega 79301:001:1372) kasvavate kaitsealuse laialehise neiuvaiba (*Epipactis helleborine*) isendite ümberasustamine alalt ei kahjusta liigi soodsat seisundit Eestis ning on seega *LKS* § 58 lõike 5 kohaselt lubatav.

4. KEHTIVUS

Käesolev luba kehtib loa väljastamisest kuni 31.12.2025.

5. VAIDLUSTAMINE

Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks Tegemisest arvates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Eike Tammekänd

juhataja

loodushoiutööde büroo

Saata: Tiit Vunk - tiit.vunk@transpordiamet.ee

Tiina Samson

Tiina.samson@keskkonnaamet.ee